

Ezen rendelkezések végrehajtása tárgyában kelt a 66000/1934. P. M. sz. r., amely a H. H. Ö. 20. és 22. §-ának új módosított teljes szövegét adja.

Kimondotta e rendelet, hogy aki az évközi változást május 20-ig nem jelenti be, az előállott *bércsökkenés* folytán járó adótörléshez való igényét elveszti. Ha pedig a házbirtokos oly évközi változás bejelentését mulasztja el, amely a beállott *jövedelememelkedés* folytán terhére előírást eredményezne, azt annyiszor kell 100.— pengőig terjedhető pénzbírsággal büntetni, mint ahány bérléttárgynak bejelentését elmulasztotta.

Ha valamely épületben *bércsökkenések* és *bérememelkedések* voltak és a házbirtokos csupán a *bércsökkenést* veszi fel bejelentésébe, viszont az egyes bérlemények bérjövödelmében beállott *emelkedést* kihagyja: adócsalást követ el.

Kiemelendő még, hogy az eddig hatályban volt végrehajtási utasítás szerint a házbirtokosnak a házbérenemfizetés *kezdetén* kellett már felmondási jogával élni, mert különben az adótörlés iránti kérelmet a felmondás előtti időben keletkezett hátralékra nézve elutasították azzal az indokolással, hogy a hátralék a házbirtokos mulasztása folytán vált behajthatatlanná, azért t. i., mert kellő időben nem élt felmondási jogával. Ezzel szemben az új rendelet megengedi, hogy a házbirtokos felmondási jogával *három havi bér nemfizetése* esetén élhessen, anélkül, hogy az addig elmaradt házbér után adótörlés iránti jogától elesné. Eszerint tehát a házbirtokosnak a harmadik hóra eső bér esedékessé váltá után kell felmondania, és ez esetben az előző két hónapról származó behajthatatlan bérhátralék után is kérhet adótörlést.

Házadókedvezmény modernizálás esetén. Visszautalunk az ez évi 2. szám 67. lapján előadottakra. Az ott ismertetett '16320/1933. M. E. sz. r.-ben statuált adókedvezmény és rendkívüli házadómentesség részletes feltételeit, mérvét és időtartamát a 178000/1933. P. M. sz. r. szabályozta, egyebek közt akként, hogy az adóköteles épületnek (bérleménynek) átalakítása esetén a tényleg felmerült, szabályszerűen igazolt és kedvezményre jogalapot szolgáltató költségeknek 60%-át az átalakítás befejezését követő évtől kezdődőleg kell négy éven át 15%-os részletekben az átalakított épület után kivetett házadóból, rendkívüli pótlékból és községi pótladóból levonni.

Miután azonban ezen rendelkezés szerint az a háztulajdonos, aki az átalakítási munkálatokkal pl. csak az év januárjában készült el, már csakis 1935-ben és a következő évekre vehette volna igénybe a kedvezményt, a 4900/1934. P. M. számú rendelet további könnyítésként olyképp rendelkezett, hogy ha az átalakítási munkálatok január 1-e után, de legkésőbb május hó végéig befejezést nyertek, még az átalakítás évében június hó 1-től kezdődőleg kell az átalakított épület után kivetett házadóból, rendkívüli pótlékból és a községi pótladóból az át-

alakítás költségeit négy éven át 15%-os évi, illetőleg 7.5%-os félévi részletekben levonni.

Hitelrögzítő egyezmény. A Magyar Nemzeti Bank (az alábbiakban: M. N. B.), amelyet az 1924: V. t.-c. létesített, a törvény és rendeletek által statuált jogkörében a kötött valuta és devizagazdálkodás életbelépte óta jogszabály erejével bíró különböző egyezményeket létesített a külföldi államok szemköztes nemzeti bankjaival, illetve hitelezői érdekeltségével, mint hitelrögzítő, kliring, és kompenzációs egyezményeket.

A hitelrögzítő egyezményeket a M. N. B. a devizagazdálkodás valutáris szempontjainak és az ország telejsítőképességének figyelembevételével kötötte az angol, amerikai és svájci bankhitelezők bizottságával. Ezidőszent az 1934. április 4. napján kötött negyedik egyezmény van érvényben, amelyben a svájci bankhitelezők mint szerződések nem szerepelnek. Ezen egyezmények jelentősége mindazonáltal túlnő a két, illetve háromoldalúság keretein, mert mindegyik egyezmény kimondta (a negyedik is 9. és 17/b. pontjaiban), hogy rendeleteink nem fognak különbséget tenni a magyar adósok bárhol létező külföldi hitelezői között a velük szemben fennálló kötelezettségeknek külföldi fizetési eszközben vagy pengőben való megfizetése tekintetében, és hogy nem fognak előnyben részesíteni bármely más állambeli hitelezőt fedezet vagy egyéb biztosíték felajánlása vagy nyújtása útján.

A hitelrögzítő egyezmények hatálya alá az ezen egyezmények létrejöttének napjáig, vagyis 1934. április 4-ig létesített ügyletekből eredő azok a bankhitelek (elfogadvány, készpénz, stb. hitelek) esnek, amelyekben hitelezőként valamely külföldi pénzügyintézet, vagy bankár-cég, kereskedelmi vagy ipari cég szerepel magyar adóssal szemben, feltéve, hogy külföldi bankhitelező 1934. április 30-ig értesítette adósát arról, hogy ezen egyezménynek alávetette magát.

Az egyezmények szerint a „magyar adós” kifejezés nem foglalja magában a magyar adós külföldi fiókját vagy leányvállalatát. Erészen tehát az egyezmény ugyanolyan értelemben rendelkezik, mint a külfölddel való fizetési forgalom ellenőrzése és szabályozása tárgyában kelt 4500/1931. M. E. sz. r. 4. §-a. Az egyezmény mindazonáltal egy érdekes kivételt is tesz a szabály alól. Kimondja ugyanis, hogy ha a hitelnyújtásnak időpontjában a hitelügyletben érdekelt valamennyi fél tisztában volt azzal, hogy bár a hitelt *formailag a külföldi fiók* illetve leányvállalat vette igénybe, ez azonban tényleg arra szolgált, hogy a magyarországi főintézet illetve az anyaintézet szükségleteit fedezze: ez esetben a magyar adós külföldi fiókja magyar adósnak tekintendő. Sőt érdekes értelmezési szabályt is állít fel idevonatkozóan, amikor kimondja, hogy a fenti körülményt — vagyis a hitelnek a főintézet által történt igénybevételét — kétségtelenül bizonyítja az, hogy a hitel megszerzésére irányuló tárgyalásokat a ma-